

ЛОКАЛНА МЛАДИНСКА СТРАТЕГИЈА ЗА ОПШТИНА ВЕЛЕС

2012-2016 година

Содржина

1. Листа на кратенки.....	2
2. Вовед.....	3
3. Анализа на состојбата.....	5
Профил на општината.....	5
Фокус група.....	6
Реализација на анкета.....	6
4. Анализа на состојбата според приоритетни области	
4.1 Младинско информирање.....	7
4.2. Младинско учество.....	11
4.3 Невработеност.....	14
5. Краток преглед.....	22
6. ЛМС на општина Велес по приоритетни области.....	23
6.1.Приоритет младинско информирање.....	23
6.2.Приоритет Младинско учество.....	24
6.3. Приоритет Невработеност.....	25
7. Акционен план.....	26
8.1.Приоритет младинско информирање.....	27
8.2.Приоритет Младинско учество.....	32
8.3. Приоритет Невработеност.....	35
8. Мониторинг план.....	37
9. Листа на членови на координативно тело и работна група.....	38

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

АМС – Агенција за млади и спорт

АП – Акционен план на Локална Стратегија за млади

КТ - Координативно тело

РГ - Работна група

ЕЛС - Единици на локална самоуправа

ЕУ – Европска Унија

ЛМС – Локална младинска стратегија

НВО - Невладина организација

НСМ - Национална стратегија за млади

ОВ – Општина Велес

МИЦ - Младински информативен центар

ЦВ - Центар за вработување

РМ - Република Македонија

2. ВОВЕД

Агенција за млади и спорт и Коалиција на младински организации СЕГА од 01 април 2011 година започнаа да го имплементираат **проектот „Креирање на локални младински стратегии“**. Проектот се имплементираше во период од 07 месеци во 3 општини во Република Македонија (Велес, Неготино и Дебар), а е финансиран од Агенција за млади и спорт, Програмата CIVICA Mobilitas која ја спроведува Центарот за институционален развој, 3-те горенаведени општини и Коалиција на младински организации СЕГА.

Целта на овој проект е креирање на 5 годишна ЛМС за општина Велес и 1 годишен АП за првата година од имплементацијата на стратегијата преку зголемено активно учество на младите во политичкиот, социјалниот, економскиот и културниот живот во локалната заедница преку изготвување на локални младински стратегии.

Носител на активностите во процесот на креирање на ЛМС за општина Велес беше Фондацијата за локален развој и демократија „Фокус“. Како правен субјект е регистрирана во 2006 година, а од 2008 година работи на полето на промоција на младинскиот активизам и придобивките од неформалното образование, аргументираната дискусија помеѓу младите (дебата), поддршка на младински иницијативи и активно партиципирање на младите во општествените случувања на локално ниво. Како резултат на 3 годишното активно младинско партиципирање, во 2011 година се разви младинска програма, како дел од годишната програма на Фондацијата „Фокус“

Целокупниот процес на реализација и имплементација на ЛМС за ОБ, се одвиваше во неколку фази.

Фаза I: Формирање на работни тела за креирање на ЛМС и организирање на обука за претставници од ЕЛС и младински здруженија за креирање на ЛМС

Со цел успешно имплементирање на проектните активности во рамките на проектот Креирање на Локални Младински Стратегии беа креирани две работни тела: Координативно Тело и Работна група за креирање на стратегијата.

Координативното тело беше составено од 5 членови (Локалниот Координатор на проектот за креирање на ЛМС, Член на Советот на општина Велес, член на општинската администрација и два претставници од НВОи). Координативното тело беше задолжено да ги координира и да ги насочува активностите во рамките проектот за Креирање на ЛМС. Членовите на КТ имаа две средби во периодот на спроведување на проектот, на првиот состанок КТ ги разгледа приоритетните области (општа, специфична цел и стратегии) ЛМС и ги даде своите коментари со цел подобрување на квалитетот на стратегијата. На втората средба на КТ му беше претставена финалната верзија на ЛМС и на АП кои што по нивното усвојување беа испратени до Советот на општина Велес за усвојување.

Работната група е составена од 19 членови: претставници од локалната самоуправа, претставници од младински НВОи, претставници од образовни институции и

студенти, учесниците во работната група се наведени по име и презиме во листата на учесници. Лидерот на работната група истовремено е и член на Координативното тело.

Преставник од ЕЛС Велес и член на работната група, Локалниот координатор и преставник од НВО секторот и член на работната група учествуваа на обука за Креирање на локални младински стратегии заедно со претставници од останатите 3 Локални самоуправи. Учесниците се стекнаа со конкретни вештини и знаења за процесот на креирање на локални младински стратегии

Фаза II: Истражување и креирање на анализа „Ставовите на младите во општина Велес по однос на младинските потреби“

Со цел успешно идентификување на младинските потреби во општина Велес, а при недостиг на соодветни и релевантни податоци за потребите на младите во општина Велес во рамките на проектот “Креирање на локални младински стратегии” беше организиран процес на истражување на младинските потреби на локално ниво.

На почетокот од процесот на истражување се одржа фокус група, со цел утврдување на приоритетите на младите луѓе од општина Велес. На оваа фокус група од страна на учесниците како три најважни приоритети беа потенцирани:

- ***Младинско информирање***
- ***Младинско учество***
- ***Невработеност***

По одржувањето на фокус групата, се спроведе теренско истражување на 227 млади испитаници на возраст од 15-29 години. Целта на ова истражување беше да се опфати поголема целна група, репрезентативен примерок, и со тоа подлабоко да се истражат потребите на младите кои живеат во општина Велес. Прибраните податоци преку теренското истражување, беа основа за изготвување на анализа за потребите на младите од општина Велес.

Врз основа на прибраните податоци преку фокус групите и теренското истражување, група од експерти изготви: “Анализа на ставовите на младите во општина Велес по однос на младинските потреби” и истата ја испрати до партнерите во проектот (општина Велес, АМС, НВОи).

Фаза III: Креирање на ЛМС

Врз основа на наодите од “Анализата на ставовите на младите во Општина Велес по однос на младинските потреби” работната група започна да ја креира ЛМС со сите нејзини составни делови (цели, специфични цели и стратегии). Во оваа фаза работната група одржа 2 состаноци на кои што ја приготви ЛМС и истата ја даде на разгледување и усвојување кај КТ.

Фаза IV: Креирање на АП

Следна фаза по изготвувањето на ЛМС, се пристапи во изготвувањето на АП, за првата година од имплементацијата на стратегијата. Во фазата на приготвување на АП беа одржани 2 состаноци на работната група на кои членовите работеа на припрема на активностите кои што би требало да се реализираат во првата година од имплементацијата на ЛМС. Со завршувањето на АП беше комплетиран целиот документ и како таков беше приложен до КТ да го разгледа, да даде свое мислење и коментари за истиот и на крајот да го усвои по што овој документ беше доставен до Советот на општина Велес на разгледување и усвојување.

3. АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА

3.1 Профил на општината

Како посебна единица на локалната самоуправа, Општина Велес е формирана во 2005 година.

Вкупната површина на Општината е 97,02 км², а според последниот попис на населението извршен во 2002 година, на територијата на Општината живеат 55.108 жители. Општина Велес има свое знаме и грб, химна и маската.

Во состав на Општината Велес влегуваат 28 населени места и тоа:

Башино село, Белештевица, Бузалково, Ветерско, Горно Караслари, горно Оризари, Долно Караслари, Долно Оризари, Иванковци, Карабуниште, Крушје, Кумарино, Лугунци, Мамутчево, Новачани, Ново село, Отовица, Ораовец, Раштани, Р'левци, Рудник, Сливник, Сопот, Сујаклари

Според пописот на населението од 2002 година, вкупниот број жители изнесува 55.108, кои живеат во 16.959 домаќинства или просечно по 3,25 членови во домаќинство.

Анализата која беше извршена во Општина Велес беше со цел фокусирање на најприоритетните проблеми за младите, во општина Велес преку реализација на фокус група се селектираа приоритети на кои понатаму ќе се однесуваат стратегиите. Приоритетите за општина Велес беа **младинско информирање, младинско учество и невработеност**. За детектирање на состојбата во овие приоритети се реализираше анкета и интервјуа со клучни личности, како и фокус група за дискусија на добиените информации и предлагање на потенцијални решенија.

Генерално, наодите во сите приоритетни сфери укажуваат на пасивност и незаинтересираност на младите, локалната самоуправа и локалните институции за младинските проблеми и потреби. Доминира неинформираноста за состојбите на локално ниво и незаинтересираноста на самите млади да дојдат до информации кои ќе им бидат корисни. Не постојат локални младински политики за поттикнување на вработувањето и активизмот кај младите. Во општината недостигаат елементарни услови и инфраструктура за организирано младинско делување. Учеството на

младите во донесувањето одлуки на локално ниво не постои. Според добиените наоди се појавува потребата да се размисли за воспоставување Совет на Млади или младинско тело во рамки на локалната самоуправа како репрезент на младите и нивните ставови. Повеќе информации за фактичката состојба се дадени во делот **Анализа на наодите според приоритетни области.**

3.2 Фокус група

За формирање на фокус групата која имаше за цел да се дефинираат приоритетни области за делување се користеше намерен примерок. При тоа составот на фокус групата вклучуваше:

- претставници од локални младински организации, политички подмладоци, претставници на средношколски и студентски заедници и сојузи
- советник од локалната администрација кој работи на младинската проблематика
- советници во советот на општината
- претставници од рурални места во склоп на општината
- претставници од локални институции (школи, болници, центри за социјална работа, домови на култура)

Дополнителни критериуми при изборот на учесниците во фокус групата беа:

- соодветна полова застапеност
- возраст
- етнички баланс соодветен на структурата во општината
- граѓански статус

Листата на учесници во фокус групата се дадени во прилог.

Реализација на анкета

Во секоја од вклучените општини се селектираше соодветен примерок на млади луѓе на возраст до 15 – 29 години кои пополнија прашалници. Примерокот беше селектиран според податоците од пописот на населението од 2002 година. Бројот на млади луѓе во секоја општина кои учествуваа во анкетата се одреди соодветно на вкупниот број млади на возраст од 15 – 29 години во таа општина. Во рамки на примерокот пропорционално се применија критериумите на полова, етничка и

возрасна структура, граѓански статус и застапеност на млади од рурални и урбани места во склоп на општините. На ваков начин се обезбеди максимална репрезентативност имајќи ги во предвид финансиите, достапноста на информации според бараните критериуми и достапноста на единиците во примерокот.

За Велес структурата на примерокот изгледаше вака:

Табела 1 - Структура на примерок за општина Велес

(вкупно испитаници 227)

Возрасна група	Пол		Етничка припадност									Место на живеење		Степен на образование									Работен статус		
	М	Ж	Македонец/ка	Албанец/ка	Турчин/ка	Словен	Влав/Влаинка	Србин/ка	Бошњак/ка	Друго	Град	Село	Основно образование	Основно	Средно во тек	Средно	Високо во тек	Високо образование	Високо образование во тек	Магистер	Докторат во тек	Студент	Вработен	Невработен	
15-19	40	39	62	10	2	1	0	0	3	1	71	7	0	7	34	12	26	0	0	0	0	72	1	3	
20-24	38	38	61	8	3	0	0	0	3	1	64	12	0	0	0	25	27	23	0	1	0	29	19	24	
25-29	40	31	55	6	3	1	1	1	3	1	65	6	1	0	0	22	13	28	3	2	2	10	31	29	
Вкупно:	118	109	179	24	8	2	1	1	9	3	201	25	1	7	34	59	66	51	3	3	2	111	51	57	
	227		227									226		226									219		

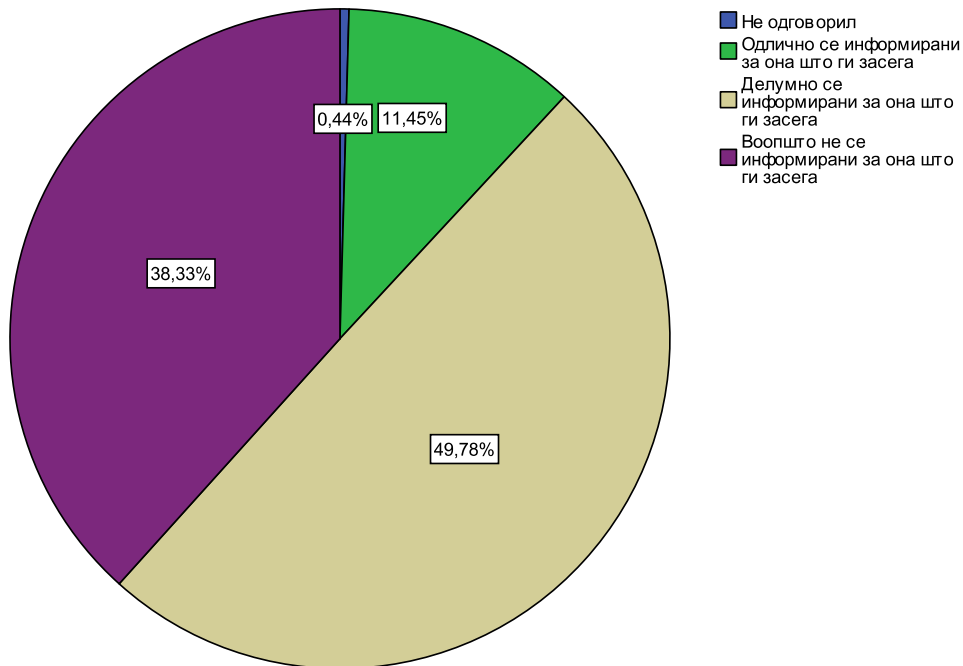
4. Анализа на наодите според приоритетни области

4.1 Младинско информирање

50% од испитаниците сметаат дека младите делумно се информирани за работите кои ги засегаат лично нив, но исто така останати 38% сметаат дека младите воопшто не се информирани за прашањата кои нив ги засегаат. При тоа како главна причина за делумната информираност за 26% од испитаниците е незаинтересираноста на младите да се информираат. Исто така 21% од испитаниците сметаат дека локалните институции не ги информираат младите луѓе. Од друга страна пак, 47% од испитаниците навеле дека младите се ангажират само понекогаш за да ја добијат информацијата која навистина им треба што зборува и за ниско ниво на нивна заинтересираност да бидат информирани.

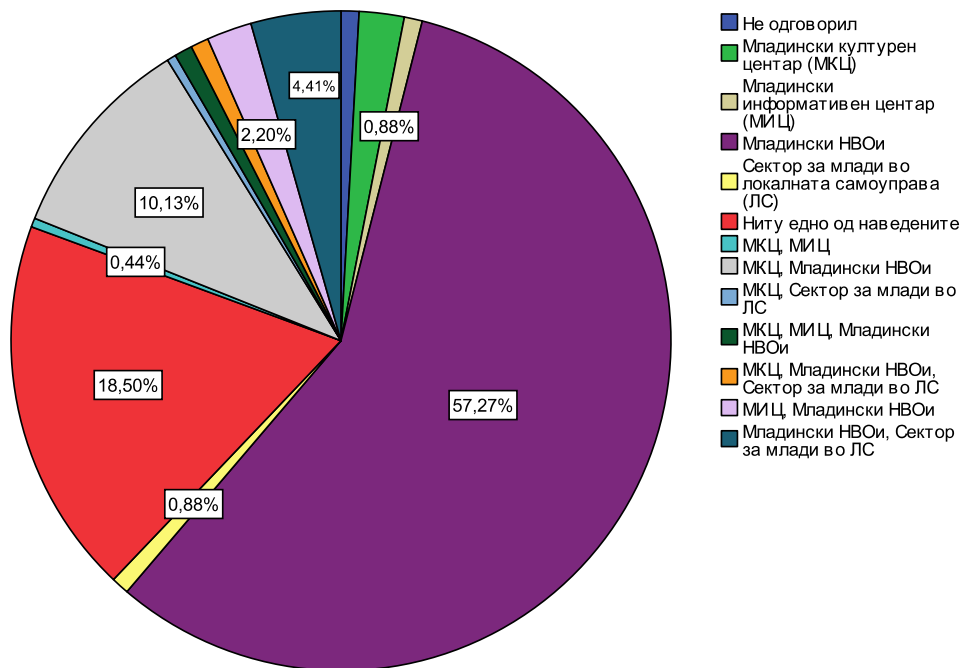

Младите во вашата општина:

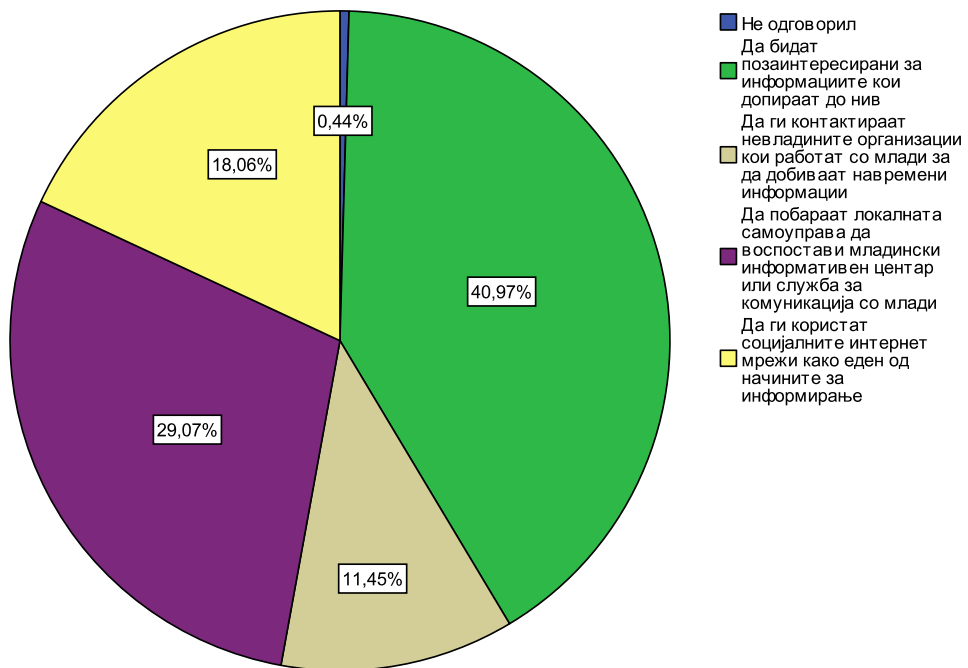
Испитаниците се поделени во мислењата за тоа кој ги пренесува клучните информации до младите. Тие сметаат дека локалните медиуми најчесто ги пренесуваат информациите до младите, но веднаш потоа наведуваат дека и локалните НВОи исто така ги пренесуваат информациите. Интересно е дека образовните институции испитаниците ги ставаат на последно место како канал за пренос на информации до младите. По однос на постоечките институции кои можат да придонесат за младинското информирање, во Велес најмногу има младински НВОи. Во Велес не постои младински информативен центар ниту пак младински културен центар.

Што од следниве наведени институции/организации постои во вашиот град:

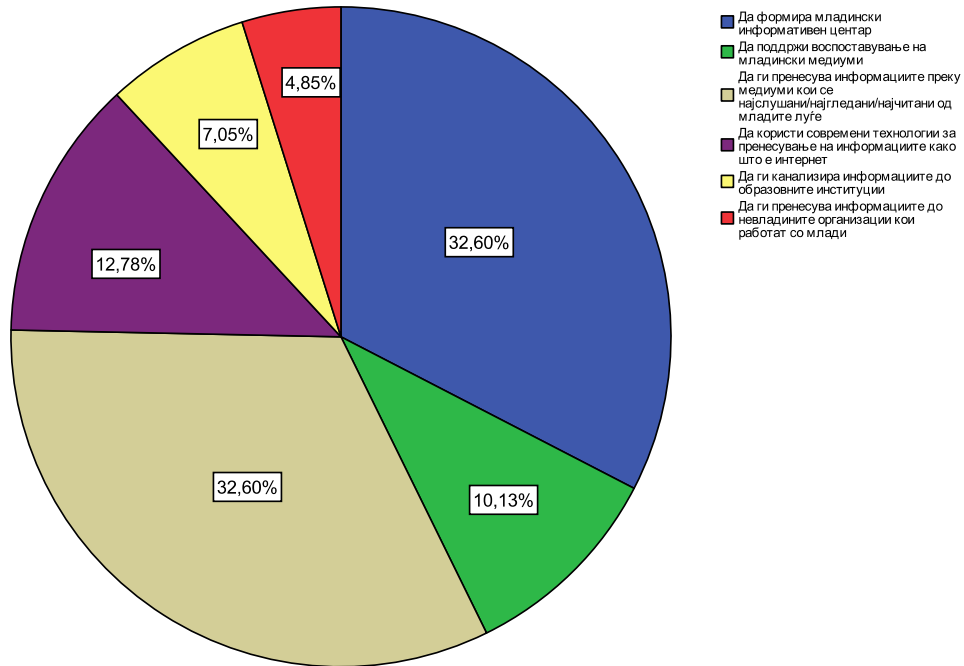

Младите луѓе сметаат дека за подобро да се информираат тие самите треба да бидат позаинтересирани за информациите кои им се потребни, но исто така 29% од испитаниците сметаат дека треба да лобираат локалната самоуправа да им отвори младински информативен центар. На прашањето што може локалната самоуправа да стори за да го подобри информирањето на младите, подеднаков дел од испитаниците по 33% сметаат дека треба да воспостави младински информативен центар и да ги пренесува информациите преку медиумите кои се најслушани и најгледани од младите. Исто така, на прашањето што можат НВОи да сторат за да го подобрат информирањето на младите, 37% од испитаниците сметаат дека НВОите треба да организираат едукација за младите како ефикасно да се информираат, додека скоро подеднаков дел испитаници мислат дека НВОи треба да користат повеќе различни начини за информирање и да ја поттикнат локалната самоуправа да отвори младински информативен центар.

Што би требало да направат младите за подобро да се информираат?

Што би требало да превземе локалната самоуправа за информациите да се достапни за младите?

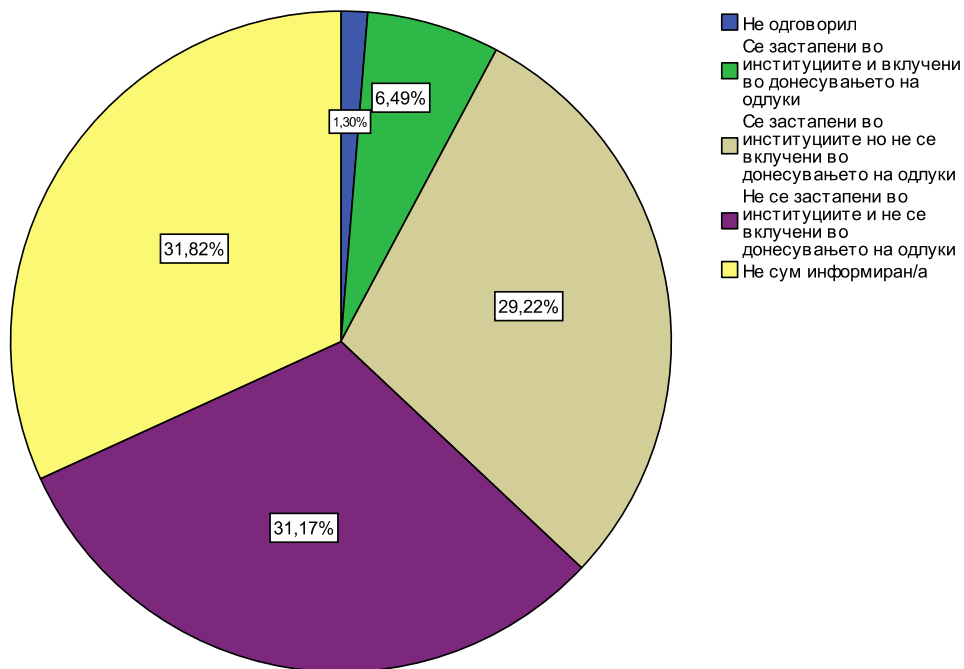

4.2 Младинско учество

41% од испитаниците не знаат дали младите се вклучени во донесувањето на одлуки во локалните институции што само го потврдува наодот за ниската информираност на младите за прашања кои ги засегаат, додека според 44% од испитаниците младите не се застапени во институциите и не се вклучени во донесувањето одлуки. Како прва причина за ваквите поделени мислења според испитаниците е недоволна доверба кај возрасните за да ги вклучат во донесувањето на одлуки и во тој контекст 83% од испитаниците сметаат дека возрасните немаат доверба да ги вклучат младите во донесувањето одлуки. Како следна причина се наведува слабата организираност на младите со цел нивно вклучување на локално ниво што пак е контрадикторно со фактот дека во Велес има голем број младински НВОИ, а сепак младинското организирање се оценува како слабо. Како трета причина се наведува недоволната информираност на младите за младинското учество. Во тој контекст 68% изјавиле дека не се информирани дали постојат некакви

младински тела во локалната самоуправа, а исто така 98% не биле никогаш вклучени во донесување на некоја одлука на локално ниво.

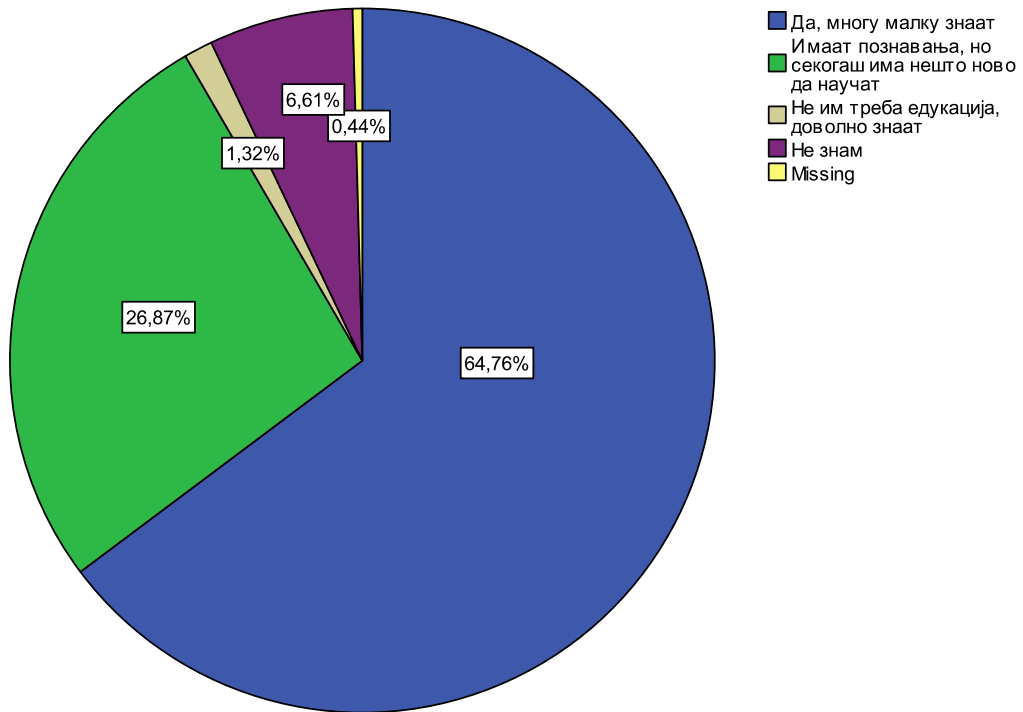
Младите во вашата општина:

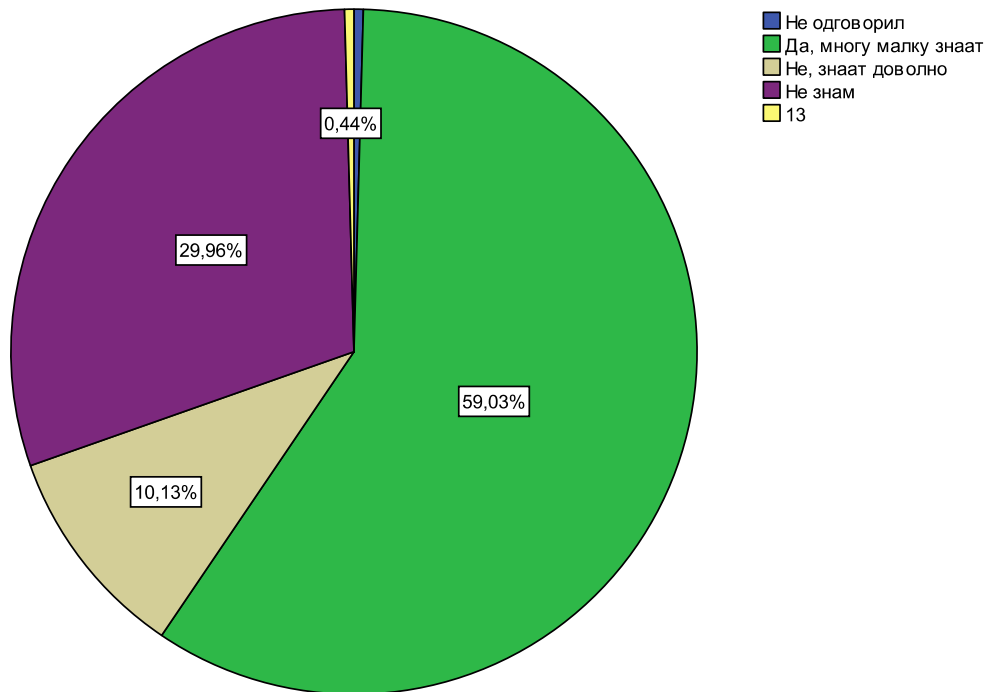
На прашањето каде е најбитна и најпотребна вклученоста на младите, испитаниците скоро подеднаква важност им даваат на локалните институции, советот на општината, училиштето и општинската администрација.

65% од испитаниците сметаат дека на младите им е потребна едукација за младинско учество бидејќи многу малку знаат за учеството. Други 27% сметаат дека можеби им е потребна бидејќи секогаш има нешто ново да се научи. Односно, 92% укажуваат на потребата од едукација за младинско учество. По однос на едукацијата на возрасните 59% сметаат дека е потребна едукација бидејќи возрасните многу малку знаат за учеството, додека 30% не знаат дали им треба едукација.

**Дали на младите во вашата општина им е потребна едукација за
младинско учество?**

Дали на возрасните во локалните институции им е потребна едукација за младинско учество?

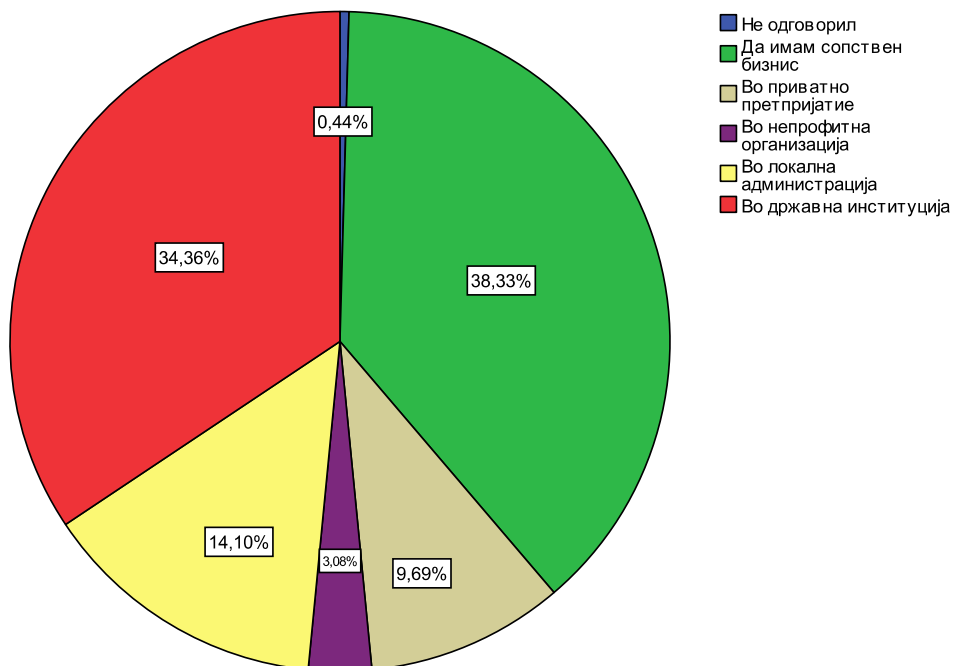
48,5% од испитаниците сметаат дека младите би требало да се организираат и да побараат поголема вклученост, додека скоро подеднаков дел по 19% сметаат дека младите треба да се едуцираат за младинско учество и да предлагаат решенија за своите проблеми до локалната самоуправа. Од ова е евидентно дека за младите е поважно да обезбедат учество директно во одлучувањето одколку индиректно да влијаат на одлуките.

4.3 Невработеност

Од 227 испитаници вклучени во анкетата, 171 млади луѓе или 75% се невработени. Од тие кои изјавиле дека не се вработени 53 безуспешно бараат работа, додека 19 не бараат работа. 56 од испитаниците се вработени, додека 106 се во категорија ученици или студенти. Најголем број од вработените се на возраст од 25-29 години, меѓутоа во сите три возрасни групи поголем дел од испитаниците се невработени.

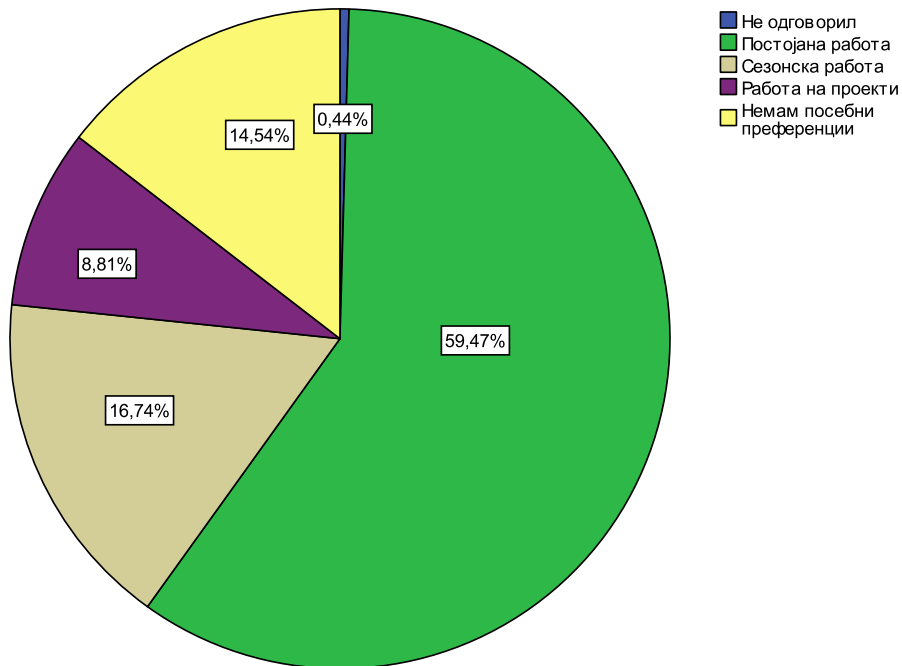
Кога би имале можност да бираат што да работат 38% од испитаниците сакаат да имаат сопствен бизнис, додека 34% сакаат да работат во државна институција. Во однос на типот на работа кој би го обавувале, 59% од младите преферираат постојана работа, додека скоро подеднаков дел по околу 16% би сакале да работат сезонска работа. Според пол и машките и женските преферираат повеќе постојана работа. Според возраст сите три возрасни групи во најголем дел преферираат постојана работа, но од оние кои избрале сезонска работа најголем дел се од возрасната група 15 – 19 години. Ваквиот избор е многу разбирлив од причина што оваа возрасна група е активно вклучена во образовниот процес и би сакале да работат во периодите кога не се на училиште или во нивното слободно време, па затоа им одговара сезонска работа. Младите на возраст до 15-19 години се најмногу заинтересирани за сопствен бизнис, додека пак испитаниците од возрасната група од 25 – 29 години преферираат да работат во државна институција. Според пол девојките повеќе се определуваат за сопствен бизнис додека машките подеднакво се определуваат помеѓу сопствен бизнис и државна институција.

Ако имате можност да бирате, каде би сакале да работите?

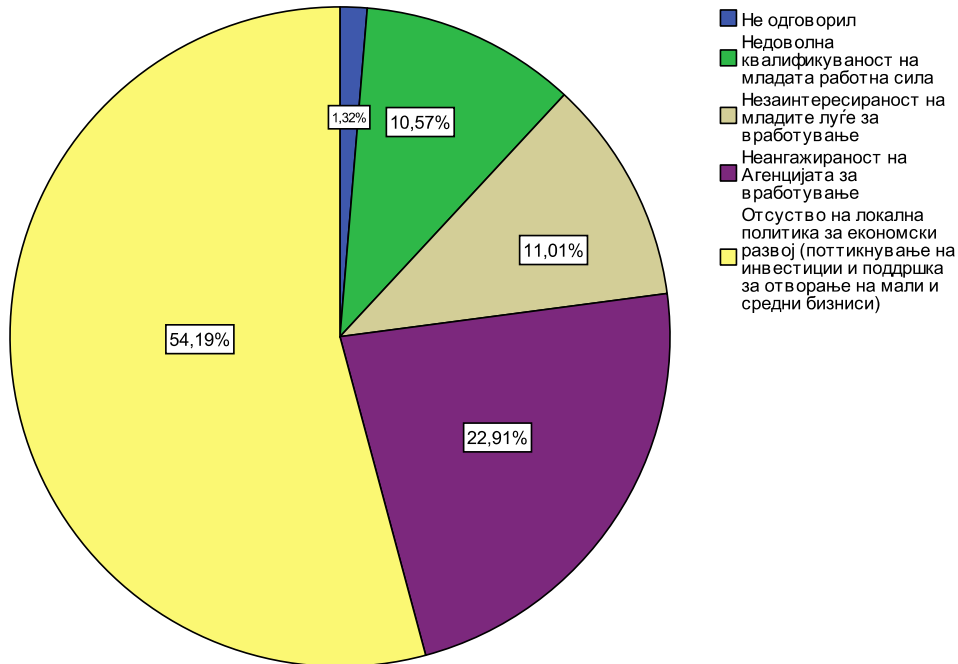

Каков тип на работа преферираш да работиш во моментов?

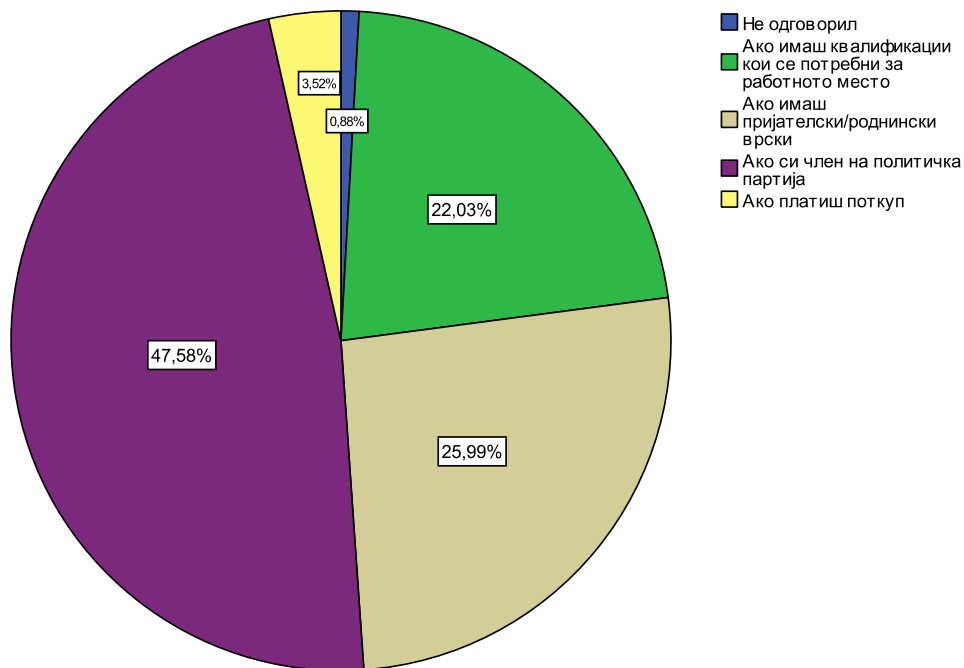
Како главна причина за невработеноста на младите луѓе во Велес според 54% од испитаниците е отсуството на локална политика за економски развој (поттикнување на инвестиции и отворање на мали и средни бизниси), додека 23% ја потенцираат неангажираноста на Агенцијата за вработување.

Според вас, главна причина за невработеноста на младите луѓе во вашата општина е:

Огласите во весниците се најчест извор на информирање за 95 млади луѓе, додека 87 се определуваат за роднините и пријателите како најчест извор на младите за можности за вработување. Младите најретко ја посочуваат Агенцијата за вработување како извор на информации. Од оние млади луѓе кои бараат работа, во последните 12 месеци, информации побарале кај пријателите и работодавачите, а потоа следува Агенцијата за вработување. Редовното следење на слободните работни места не значи дека лесно се доаѓа до работно место. Значителен дел од испитаниците 73% сметаат дека квалификациите не се пресудни за да се добие работа. Многу поважно е да си член на политичка партија (47%), или да имаш роднински и пријателски врски (26%), па и да платиш поткуп (3,5%).

Како според вас може најлесно да се добие вработување?

Иако квалификациите не се најважниот фактор за да се најде работа во моментот во општината, 41% од испитаниците сметаат дека општината треба да е главен носител на активностите за зголемување на вработеноста во Велес, а потоа следува Агенцијата за вработување за која се определуваат 29,5%. При тоа за Албанците и за Турците Агенцијата за вработување треба да е главен носител на активностите. Останатите фактори како што се локалните бизниси и младите луѓе во помала мера според анкетираниите треба да бидат носители на активности за зголемување на вработеноста.

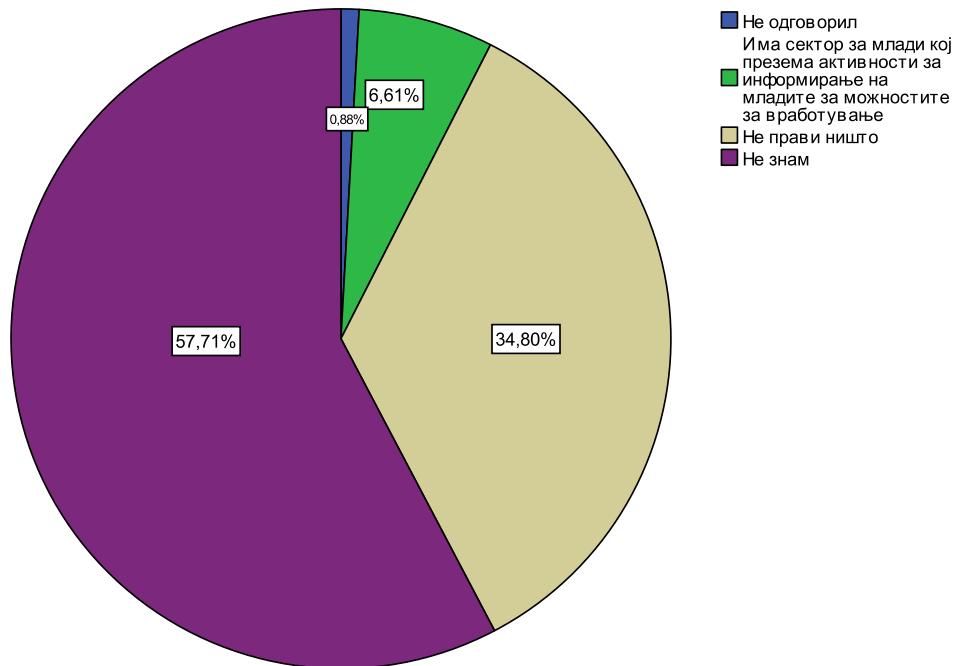
Кој според вас треба да е главен носител на активностите за зголемување на вработеноста на младите луѓе во вашата општина?

	Фреквенција	%
Општината	97	41
Агенција з авработување	67	29,5
Локалните бизниси	37	16
Младите	22	10
Училиштата	6	3
Не одговорил	1	0,4
Вкупно	227	100

Од оние испитаници кои не се во образовниот процес најголемиот дел или 62 лица воопшто не ја посетуваат Агенцијата за вработување, а 73 испитаници или најголемиот дел за информации за вработување се обраќаат кај пријателите. Ако се знае дека основната функција на оваа институција е да посредува при вработување и да има евиденција на невработените лица, се поставува прашањето зошто испитаниците не ја посетуваат, т.е колкав е капацитетот на оваа институтција и дали треба да се преземат мерки со цел зајакнување на Агенцијата.

Оние испитаници пак кои ја избрале општината тоа го направиле затоа што, локалната самоуправа треба да се грижи за својата иднина, а тоа се младите и затоа што секоја општинска администрација пред да дојде на власт ветува отварање на нови работни места. Сепак, дури 58% од анкетираниите не знаат што прави општината за да го поттикне вработувањето во Велес. Само 7% сметаат дека нешто воопшто превзема општината на ова поле. 35% велат дека општината не прави ништо.

Што во моментот превзема општинската администрација за да го поттикне вработувањето на младите луѓе во вашата општина?

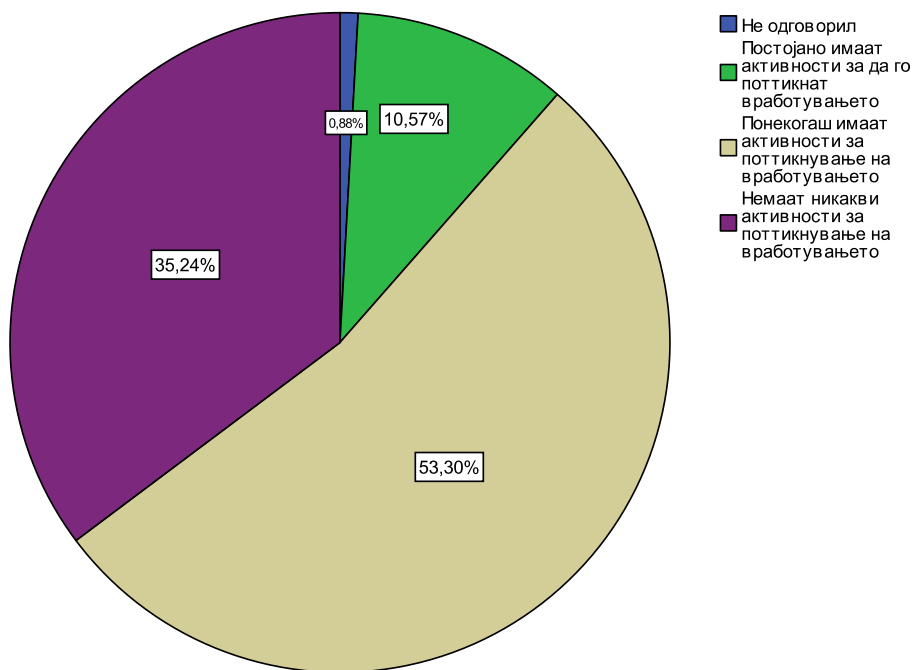
Според 38% од анкетираниите, општината треба максимално да се ангажира во испитувањето какви професии и струки се потреби на пазарот на трудот, додека според 44% од испитаниците треба да се ангажира максимално во подготовка на локални стратегии за вработување на младите.

Доквалификацијата е битен елемент на активностите за зголемување на вработеноста, бидејќи според 59,5 % од испитаниците младите кои излегуваат од образовните институции се делумно подготвени да се вклучат на пазарот на работна сила. Само 17% од анкетираниите сметаат дека младите се сосема подготвени кога ќе излезат од образовните институции да се вклучат во пазарот на работна сила.

Една од причините за делумната подготвеност на младите да се вклучат во пазарот на труд е делумната и/или непостоечката соработка помеѓу образовните институции и претпријатијата. Ова е мислење на 68% од испитаниците, додека 23% од младите немаат информација дали воопшто постои соработка помеѓу овие актери.

Улогата на НВОи според 53% од анкетираниите во зголемувањето на вработеноста е што понекогаш организациите спроведуваат активности кои го поттикнуваат вработувањето, додека за 35% од младите луѓе НВОи воопшто не спроведуваат такви иницијативи.

Колку невладините организации (НВОи) во вашиот град превземаат активности за поттикнување на вработувањето на младите луѓе?

38% од испитаниците сметаат дека НВОи треба да организираат едукативни работилници за подготовка на апликации за вработување, како и подготовка за интервјуа, додека 34% од младите, сметаат дека НВОи треба да ги информираат младите за можностите за изведување практична работа кај одредени работодавачи.

Која од наведените активности треба да ја преземаат НВОи за да го поттикнат вработувањето на младите луѓе?

	Фреквенција	%
Да организираат едукативни работилници за пишување CV, подготовка на апликации за вработување и подготовки за интервјуа	85	38
Да ги информираат младите за можностите за изведување практична работа кај одредени работодавачи	78	34
Да организираат активности за реализација на страгијата за млади во општината	48	21
Не знам	15	7
Не одговорил	1	0,4
Вкупно	227	100

5. КРАТОК ПРЕГЛЕД

Документот Локална младинска стратегија на општина Велес е креиран за периодот од 2012 година до 2016 година, вклучува и Акционен план за првата (2012) година.

Цел на ЛМС на општина Велес е подобрување на општата состојба на животот на младите во општина Велес

Основни приоритети кои произлегоа од анализата и се опфатени со ЛМС се следниве:

Младинско информирање, младинско учество и невработеност.

За горенаведените приоритети се разработени специфични цели и стратегии за нивно остварување.

Преку имплементација на ЛМС во престојните пет години на ниво на општина Велес, во соработка со јавни институции, бизнис секторот и граѓанскиот сектор ќе се работи на остварување на главната цел на стратегијата преку подобрување на состојбата на младите на локално ниво.

6. ЦЕЛИ НА ПРИОРИТЕТИ, СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И СТРАТЕГИИ

6.1 Приоритет : МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ

Цел на приоритетот

Целосна информираност на младите за општествениот живот на локално ниво.

Специфични цели:

- 1.1. Подобрување на пристапот на информирање на младите од страна на ЕЛС Велес и локалните институции.

Стратегии:

- 1.1.1 Промовирање на нови медиуми за подобрување на информираноста на младите.
- 1.1.2 Воспоставување практики/механизми за редовно информирање на младите.
- 1.1.3 1.1.3 Воспоставување Младински Информативен Центар
- 1.2. Подигнување на свеста на младите за потребата од самоинформирање
- 1.2.1 Промоција на постоечките сервиси за самоинформирање

6.2 Приоритет : МЛАДИНСКО УЧЕСТВО

Цел на приоритетот

Вклучување на младите во општествениот живот на локално ниво.

Специфични цели:

2.1 Зголемено учество на младите во процесите на донесување одлуки на локално ниво.

Стратегии:

2.1.1 Активно вклучување на младите во спроведувањето на локалната младинска стратегија.

2.2 Воспоставување модели на младинско учество

Стратегии:

2.2.1 Формирање на младински совет / младинско претставничко тело во општината

2.2.2 Информирање на младите и институциите за потреба од младинско учество

6.3 Приоритет : НЕВРАБОТЕНОСТ

Цел на приоритетот

Намалување на невработеноста на младите на локално ниво.

Специфични цели:

3.1 Зголемување на информираноста на младите за можностите за самовработување.

Стратегии:

3.1.2 Поспецифично информирање на младите за можностите кои се нудат за самовработување од Центарот за вработување

3.2 Воведување на дефицитарни струки во средните училишта, како и нови студии на факултетите

Стратегии:

3.2.1 Изготвување анализа за состојбата на пазарот на труд.

3.2.2 Поттикнување на младите за упис во дефицитарни паралелки

3.3 Зголемување на соработката помеѓу средните училишта, факултетите, бизнис заедницата и НВО.

Стратегии:

3.3.1 Воспоставување на кабинети за практична настава во образовните институции со поддршка на стручен кадар од бизнис заедница.

3.3.2 Изработка на програми за волонтирање на младите и зголемување на волонтерската пракса од средношколци и студенти кај бизнис секторот и НВО.

3.3.3 Подготовка на заеднички програми за зголемување на степенот на неформалното образование кај младите

**АКЦИОНЕН ПЛАН
2012 ГОДИНА
ОПШТИНА ВЕЛЕС**

7.1 Приоритет : МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ

Цел на приоритетот: Целосна информираност на младите за општествениот живот на локално ниво.

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
<p>Специфична цел бр.1: Подобрување на пристапот на информирање на младите од страна на ЕЛС Велес и локалните институции.</p>				
<p>Активност 1.1 Формирање оддел во општина Велес задолжен за младинско информирање</p>	<p>Зголемени можности за информирање на младите од општина Велес</p>	<p>Квантитативни индикатори -број на линкувани младински веб страни -број на посети на веб страните</p> <p>Квалитативни индикатори -зголемување на соработката помеѓу младите и општината</p>	<p>Јануари-јуни 2012</p>	<p>Одделение за економски развој и информатичка технологија при општина Велес</p>

<p>Активност 1.2 Организирање работилници за подготовка на младински информативен центар</p> <p>Стратегија Воспоставување практики/ механизми за подобрување на информираноста на младите</p>	<p>Зголемено знаење на младите од општина Велес</p>	<p>Квантитативни индикатори -број на воспоставени механизми -број на организирани работилници -број на млади кои ги посетиле работилниците</p> <p>Квалитативни индикатори -започната подготовка за организирање на младински информативен центар</p>	<p>Јануари-јуни 2012</p>	<p>Одделение за економски развој и информатичка технологија при општина Велес</p>
--	---	--	--------------------------	---

<p>Активност 1.3 Воспоставување на механизми од страна на општината за информирање на младите преку социјалните мрежи</p>	<p>Зголемени можности за информирање на младите од општина Велес преку креирање на веб страни за младински приоритети (култура, спорт, образование и сл.)</p>	<p>Квантитативни индикатори -број на механизми воспоставени -број на посети на блог -број на членови на фејсбук група -број на поставени информации на блог и фејсбук група</p> <p>Квалитативни индикатори -креирана фејсбук група -изработен блог на општината</p>	<p>Јануари-јуни 2012</p>	<p>Одделение за економски развој и информатичка технологија при општина Велес</p>
---	---	---	--------------------------	---

<p>Активност 1.4 Работилници за градење на капацитети на младите средношколци за креирање на механизми за алтернативни начини на информирање</p> <p>Стратегија Промовирање на нови медиуми</p>	<p>Зголемено знаење на младите од општина Велес за креирање механизми за алтернативни начини за информирање</p>	<p>Квантитативни индикатори -број на одржани работилници -број на млади кои ги посетиле работилниците</p> <p>Квалитативни индикатори -зајакнати капацитети на младите средношколци</p>	<p>Јануари-јуни 2012</p>	<p>Одделение за економски развој и информатичка технологија при општина Велес, здруженија на граѓани</p>
<p>Специфична цел бр. 2: Подигнување на свеста на младите за потребата од самоинформирање.</p>				

<p>Активност 2.1 Организирање работилници со младите за презентирање на начините на кои општината ги информира граѓаните</p> <p>Стратегија: Промоција на постоечките сервиси за информирање</p>	<p>Зголемена употреба на постоечките сервиси за информирање од страна на младите</p>	<p>Квантитативни индикатори -број на организирани работилници</p> <p>-број на млади кои ги посетиле работилниците</p> <p>Квалитативни индикатори Зголемена информираност на младите за постоечките сервиси на информирање</p>	<p>Јуни –декември 2012</p>	<p>Одделение за образование, култура, здравство, социјална заштита, спорт и соработка со здруженија на граѓани и фондации</p>
--	--	---	----------------------------	---

7.2 Приоритет : МЛАДИНСКО УЧЕСТВО

Цел на приоритетот: Вклучување на младите во општествениот живот на локално ниво

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
Специфична цел бр.1: Зголемено учество на младите во процесите на донесување одлуки на локално ниво				
Активност 1.1 Подигнување на свеста на младите за доставување на младински приоритети во општина Велес	Идентификувани младински приоритети и поднесени иницијативи до општина Велес на јавни расправи	Квантитативни индикатори -број на идентификувани младински приоритети -број на поднесени иницијативи -број на млади присутни на средби и јавни расправи Квалитативни индикатори -Зголемено учество на младите во процесите на донесување одлуки на локално ниво	септември-декември 2012	Општина Велес и здруженијата на граѓани од Велес

<p>Активност 1.2 Организирање работилници за воспоставување соработка на средношколците и студентите со младите советници од општина Велес</p>	<p>Зголемена соработка помеѓу младите средношколци, студенти и младите советници</p>	<p>Квантитативни индикатори -број на организирани работилници -број на млади кои ги посетиле работилниците</p> <p>Квалитативни индикатори -воспоставена соработка на младите студенти со младите од градот</p>	<p>Март-октомври 2012</p>	<p>Општина Велес и здруженијата на граѓани од Велес</p>
<p>Активност 1.3</p> <p>Поднесена иницијатива за воспоставување на Совет на млади во општина Велес</p> <p>Стратегија Активно вклучување на младите во спроведувањето на локалната младинска стратегија</p>	<p>Прифатена иницијатива за воспоставување на Совет на млади во општина Велес</p>	<p>Квантитативни индикатори -поднесена младинска иницијатива</p> <p>Квалитативни индикатори -прифатена иницијатива од градоначалникот за воспоставување Совет на млади</p>	<p>јули-декември 2012</p>	<p>-младински здруженија на граѓани</p>

<p>Специфична цел бр.2: Воспоставување модели на младинско учество</p>				
<p>Активност 2.2 Организирање работилници за модели на младинско учество</p> <p>Стратегија: Информирање на младите и институциите за потреба од младинско учество</p>	<p>Зголемено познавање за потребата од младинско учество</p>	<p>Квантитативни индикатори -број на присутни млади -број на организирани работилници</p> <p>Квалитативни индикатори Зголемена свест кај младите и институциите за потребата од младинско учество</p>	<p>Март–октомври 2012</p>	<p>Општина Велес и здруженијата на граѓани од Велес</p>

7.3 Приоритет : НЕВРАБОТЕНОСТ

Цел на приоритетот: Намалување на невработеноста на младите на локално ниво

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
Специфична цел бр.1: Зголемување на информираноста на младите за можностите за самовработување				
Активност 1.1 Организирање средби за млади од Центар за можностите за самовработување	Зголемена информираност на младите во Велес за можностите за самовработување	Квантитативни индикатори -број на организирани средби -број на млади присутни на средби Квалитативни индикатори -зголемена заинтересираност на младите за користење на програми за самовработување	Јануари – септември 2012	Средни училишта, факултети, центарот за вработување, Бизнес сектор и здруженијата на граѓани од Велес

<p>Активност 1.2 Градење на капацитети на младите за изработка на бизнис план</p> <p>Стратегија: Организирање на инфо сесии од Центарот за вработување</p>	<p>Зголемени капацитети на младите за изработка на бизнис план</p>	<p>Квантитативни индикатори -Број на изработени бизнис планови -број на обучени млади за изработка на бизнис план</p> <p>Квалитативни индикатори -зголемен капацитет на младите за изработка на бизнис планови</p>	<p>Јули-декември 2012</p>	<p>Средни училишта, факултети, центарот за вработување, Бизнис сектор и здруженијата на граѓани од Велес</p>
<p>Активност 1.3 Организирање презентации во средни училишта за можностите кои ги нуди неформалното образование</p> <p>Стратегија Искористување на можностите за неформално образование од страна за младите</p>	<p>Зголемен интерес на младите за неформално образование</p>	<p>Квантитативни индикатори -број на организирани презентации -број на присутни млади на презентации</p> <p>Квалитативни индикатори -зголемена заинтересираност на младите за неформално образование</p>	<p>Февруари-јуни 2012</p>	<p>Средни училишта и младински организации</p>

8. МОНИТОРИНГ ПЛАН

Со цел ефективно спроведување на оваа локална стратегија за млади на Општина Велес, формираното Координативно тело ќе има за цел понатамошен мониторинг на стратегијата. Имено, Координативното тело ќе има обврски и задолжение да го мониторира спроведувањето на стратегијата врз основа на следните точки:

1. Координативното тело ќе се состане најмногу трипати годишно со цел за мониторинг на спроведените активности согласно акциониот план за 2012 година.
Мониторингот од координативното тело ќе се состои од следење на остварување на мисијата, односно очекувањата на младите од Велес, со цел да се обезбеди посигурен пристап за достигнување на визијата. Исто така приоритет на мониторингот ќе биде реализацијата на поставените три стратешки цели:
  - Целосна информираност на младите за општествениот живот на локално ниво.
  - Вклучување на младите во општествениот живот на локално ниво
  - Намалување на невработеноста на младите на локално ниво
2. Координативното тело ќе се состанува за да го согледа задоволството младите од досега постигнатите резултати, процесот на вклучување на младите во општествениот живот на локално ниво, зголемување на бенефитот од поставените стратегии во акциониот план. Исто така ќе се следи вклучувањето на младинските организации во реализација на локални политики по одредени теми и квалитетот на оставрените услуги од страна на локалната самоуправа кон младите.
3. Мониторингот на акциониот план ќе ги следи интервенциите врз намалувањето на невработеноста, пред се преку самовработување и преквалификација и поддржката на општината кон тие процеси.
4. Координативното тело како мониторинг процес ќе ги следи настапите на општината во јавноста, пред се во делот на нудење економски перспективи и можности за младите во вклучување во локалниот економски развој.
5. Мониторинг процесот ќе вклучува согледување на реаланата состојба во Велес и на секои три месеци ќе се објавуваат информации со давање на препораки и предлози до локалните власти со цел да се реализираат поставените стратешки цели. Давањето на јавните извештаи координативното тело ќе го заснова на консензус и нема да опфаќа индивидуални или одделни какви било (политички, економски и слично) влијанија туку ќе се темелат на точно поставените индикатори и одговорности во акцискиот план.

9.Листа на членови на работната група и координативното тело

Координативно тело:

	Име и презиме	Претставник на/ предложен од
1.	Дејан Ристов	Координатор на проектот/ член по функција
2.	Катица Чадијева	Претставник на општинска администрација
3.	Горан Здравковски	Член на Советот на општина Велес
4.	Ангелче Гушев	Извиднички оред „Димитар Влахов“
5.	Владо Смилев	Детско младински парламент

Работна група:

	Име и презиме	Претставник на/ предложен од
1.	Дејан Ристов	Координатор на проектот/ член по функција
2.	Билјана Манаскова	Администрација на општина Велес
3.	Петре Саздов	Член на совет на општина Велес
4.	Дејан Арсовски	Член на совет на општина Велес
5.	Марија Тодоровска	Центар за вработување
6.	Деан Николов	СВР Велес
7.	Даниела Зафирова	Центар за социјални работи
8.	Александра Савески	Студентска унија при ТТФ
9.	Дејан Ризински	Средношколска заедница при ОССУ „Димитрија Чуповски“
9.	Игор Костов	Средношколска заедница при ОССУ „Јовче Тесличков“
10.	Моника Саздова	Средношколска заедница при ОСУ Гимназија „Кочо Рацин“
11.	Ангел Јорданов	Клуб на млади ОО „Црвен Крст“ Велес
12.	Наташа Леова	ЦИР „Виготски“
13.	Мартин Јошевски	Извиднички одред „Димитар Влахов“
14.	Велимир Арсов	Младински клуб при Фондација „Фокус“
15.	Дајана Димитриеска	Детско младински парламент
16.	Слвица Кучукова Николова	Фондација „Фокус“
17.	Дуњамин Мехмед	Чекори на младите
18.	Ангелина Марковска	Волонтер
19.	Страхил Тодоров	Студент
20.	Марија Виларова	Волонтер
21.	Благој Џајков	Професор во ОССУ „Јовче Тесличков“